

Případy komisaře Wallandera

henning
mankell

KRIMI román HOST

pyramida

1

Na počátku bylo všechno jenom jako v mlze.

Nebo možná v mohutném přívalu, kde je všechno bílé a tiché. Krajina smrti. To byla také první myšlenka Kurta Wallandera, když pomalu začal procítat. Že už je mrtvý. Bylo mu pouhých jednadvacet let. Mladý policista, sotva dospělý. A pak se k němu přičítal cizí muž s nožem a on nestihl uskočit.

Potom byla jen ta bílá mlha. A ticho.

Pomaloučku se probouzel, pomaloučku se vracel do života. Obrázky, které mu vířily za čelní kostí, neviděl zřetelně. Snažil se je zachytit v letu, jako se chytají motýli. Ale obrázky uhýbaly a jenom s nejvyšším úsilím se mu podařilo zrekonstruovat, co se vlastně stalo...

Wallander měl volno. Bylo třetího června 1969 a právě vyprovodil Monu k jedné z lodí do Dánska, nikoliv k některému z těch nových hydroplánů, ale k jednomu z těch starých, věrných služebníků, na nichž má člověk stále čas se během plavby do Kodaně pořádně najíst. Mona se tam má setkat s kamarádkou, možná spolu zajdou do zábavního parku Tivoli, ale především do obchodů s oblečením. Wallander chtěl jet také, protože měl volno. Ale odmítla. Výlet je jenom pro ni a pro kamarádku. Žádní chlapi.

Teď sledoval loď mizející z přístavu. Mona se má vrátit večer a on slíbil, že se s ní sejde. Pokud vydrží krásné počasí, půjdou na procházku. A potom do jeho bytu ve čtvrti Rosengård.

Wallander postřehl, že ho vzrušuje už jenom to pomyšlení. Urovnal si kalhoty, potom přešel ulici a vstoupil do přístavního

terminálu. Tam si koupil krabičku cigaret, jako vždy značku John Silver, a jednu si zapálil, ještě než vyšel z budovy.

Pro tento den neměl Wallander žádné plány. Bylo úterý a on měl volno. Nastrádal si hodně přesčasů, především kvůli četným, opakovaným demonstracím proti válce ve Vietnamu, které se konaly v Lundu i Malmö. V Malmö došlo ke střetům. Wallanderovi se celá situace nelíbila. Vlastně ani nevěděl, jaký má názor na požadavky demonstrantů, že Spojené státy musí Vietnam opustit. Předchozího dne si o tom zkusil promluvit s Monou, ale ta na věc neměla jiný názor, než že „demonstranti prudí“. Když Wallander přesto naléhal a tvrdil, že nejspíš není úplně v pořádku, aby největší světová vojenská mocnost vybombardovala chudou zemědělskou zemi v Asii, a tudíž ji „navrátila do doby kamenné“, což, jak se dočetl v novinách, prohlásil nějaký vysoký americký důstojník, tak se Mona ohradila s tím, že nějakého komunistu si opravdu nevezme.

To Wallandera vyvedlo z míry. Diskuse se žádného pokračování nedočkala. A on byl přesvědčený, že se má oženit právě s Monou. S tou dívkou se světle hnědými vlasy, špičatým nosem a úzkou bradou. Nebyla to ta nejkrásnější dívka, kterou v životě potkal. Přesto chtěl právě ji.

Seznámili se před rokem. Předtím Wallander přes rok chodil s dívkou, která se jmenovala Helena a pracovala v jedné loďařské kanceláři ve městě. Jednoho dne mu jednoduše oznámila, že je po všem, že si našla jiného. Wallander byl nejprve bezradný. Potom celý víkend seděl doma a ušklíbal se. Byl bez sebe žárlivostí. Když se mu podařilo osušit slzy, zajel do hospody na hlavním nádraží a nadmíru popil. Vrátil se domů a dál se ušklíbal. Kdykoliv nyní procházel kolem vchodu do oné hospody, otřásl se. Tam už v životě nevkročí.

Potom uplynulo několik těžkých měsíců, během nichž se Wallander pokoušel Helenu přimět, aby své rozhodnutí změnila, aby se vrátila. Ale ona ho jednoduše odmítla a jeho neústupnost jí nakonec tak naštvála, až mu pohrozila, že to ohlásí na policii.

Wallander to vzdal. A tím jako by kupodivu všechno skončilo. Ať si Helena s tím novým chlapem klidně chodí. Stalo se to jednou v pátek.

Toho večera přejel průliv a cestou zpět z Kodaně se ocitl vedle dívky, která pletla a jmenovala se Mona.

Wallander bloumal městem pohroužený do svých myšlenek. Přemítal, co asi Mona a její kamarádka právě dělají. Potom si vzpomněl na to, co se stalo před týdnem. Demonstrace, které se zvrhly. Nebo snad jeho nadřizený nedokázal situaci správně vyhodnotit. Wallander byl členem improvizované zásahové jednotky, která se měla držet v pozadí jako záloha. Povolali je teprve tehdy, když se strhla pořádná vřava. Což bohužel vedlo k tomu, že propukl ještě větší chaos.

Jediný, s kým se Wallander pokusil debatovat o politice, byl jeho otec. Bylo mu šedesát a právě se rozhodl, že se odstěhuje do oblasti Österlen. Otec byl náladový člověk, Wallander nikdy nevěděl, co od něj může čekat. Především od té doby, co se otec jednou tak rozlítl, že se synem málem zpřetrhal veškeré kontakty. Stalo se to před několika lety, když Wallander přišel domů a oznámil mu, že nastoupí k policii. Otec seděl ve svém ateliéru, který čpěl olejovými barvami a kávou. Mrštil po Wallanderovi štětec a řekl mu, aby zmizel a už se nikdy nevracel. Policajta v rodině tolerovat nehodlá. Strhla se prudká hádka. Ale Wallander si stál za svým, stane se policistou a žádné házení všemi štětci světa na tom nic nezmění. Pak hádka náhle ustala, otec se uzavřel do nepřátelského mlčení a opět usedl ke stojanu. Potom počal tvrdošijně podle šablony tvořit tetřeva. Vybíral si stále stejný motiv, lesní krajinu, která se měnila jen tím, že do ní občas přimaloval tetřeva.

Když Wallander pomyslel na otce, zamračil se. K pořádnému usmíření mezi nimi nikdy nedošlo. Ale teď spolu navzdory všemu mluví. Wallander se často podívoval, jak to matka, která zemřela ještě během jeho studií, se svým mužem mohla vydržet. Jeho sestra Kristina byla dost rozumná, že se z domova odstěhovala, jakmile to bylo možné, a nyní žije ve Stockholmu.

Bylo deset hodin. Ulicemi Malmö pofukoval jen slabounký vánek. Wallander zašel do kavárny u nákupního střediska NK. Objednal si kávu a chlebiček, prolistoval si noviny *Práce* a *Jihošvédský deník*. V obou byly otištěny ohlasy čtenářů, kteří v souvislosti s demonstracemi buď chválili, nebo naopak odsuzovali policejní zásah. Wallander rychle otáčel stránky. Neměl odvahu se do článků začíst. Doufal, že se už brzy bude moci službě, která obnáší střet s demonstranty, vyhnout. Stane se kriminalistou. Na to se zaměřoval od počátku a nikdy se tím nijak netajil. Už za pár měsíců začne pracovat na jednom z oddělení, která se zabývají násilnými trestnými činy i závažnějšími zločiny.

Najednou se před něj někdo postavil. Wallander v ruce držel hrnek s kávou. Zvedl hlavu. Byla to asi sedmnáctiletá dívka s dlouhými vlasy. Byla velmi bledá a upírala na něj šílený pohled. Potom se naklonila tak, že jí vlasy splývaly do obličeje a ukázala si na zátylek.

„Sem,“ řekla. „Sem jste mě praštil.“

Wallander postavil hrnek na stůl. Nic nechápal.

Znovu se narovnal.

„Asi vám moc nerozumím,“ řekl Wallander.

„Jste policajt, ne?“

„Jo.“

„A byl jste tam a mlátil lidi při demonstraci.“

Teprve teď Wallander pochopil, oč dívce jde. Poznala ho, ačkoliv neměl uniformu.

„Já jsem nikoho nebil,“ ohradil se.

„To je snad jedno, kdo držel obušek, ne? Byl jste tam. Takže jste se na tom podílel a mlátil nás.“

„Překročili jste pravidla demonstrace,“ odpověděl Wallander a slyšel, jak bezradně ta slova z jeho úst znějí.

„Sakra, jak já nesnáším policajty,“ řekla. „Chtěla jsem si tu dát kafe. Ale radši půjdu jinam.“

Potom zmizela. Servírka za barem si Wallandera přísně měřila pohledem. Jako by ji okradl o hosta.

Wallander zaplatil a odešel. Chlebiček zůstal nedojedený. Setkání s tou dívkou ho opravdu rozrušilo. Jako by na něj najednou všichni na ulici zírali. Jako by na sobě přece jenom měl uniformu. Nikoliv tmavomodré kalhoty, světlou košili a zelenou bundu.

Musím pryč z ulic, pomyslel si. Někam do kanceláře, na porady vyšetřovacího týmu, přímo na místa činu. Už žádné demonstrace. Jinak se hodím marod.

Přidal do kroku. Zvažoval, jestli nemá jet do Rosengardu autobusem. Ale rozhodl se, že potřebuje pohyb. Kromě toho chtěl být právě teď pokud možno neviditelný. Netoužil se potkat s někým známým.

Ale před Lidovým parkem jako naschvál potkal svého otce. Ten vláčel jeden ze svých obrazů, zabalený do hnědého papíru. Wallander při chůzi upíral oči do země, takže ho zahlédl tak pozdě, že už se nestihl skrýt. Otec měl na hlavě podivnou pletenou čepici a tlustý kabát, pod ním jakousi teplákovou soupravu a tenisky bez ponožek.

Wallander v duchu zasténal. Vypadá jako vandrák, pomyslel si. Proč se nemůže aspoň pořádně obléknout?

Otec postavil obraz a odfrkl si.

„Jak to, že nemáš uniformu?“ zeptal se bez pozdravu. „Ty už nejsi policajt?“

„Dneska mám volno.“

„Já myslel, že policajti jsou ve službě pořád. Aby nás ochránili ode všeho zlého.“

Wallanderovi se podařilo ovládnout vztek.

„Proč máš na sobě zimní kabát?“ otázal se radši. „Je dvacet stupňů.“

„To je možné,“ odpověděl otec. „Ale já se udržuju čilý a zdravý pocením. Měl bys to taky zkusit.“

„Lidi prostě nechodí v létě v zimníku.“

„Tak to budeš nemocný.“

„Já přece nikdy nebyvám nemocný.“

„Zatím ne. Ale to přijde.“

„Viděl ses, jak vypadáš?“

„Neztrácím čas tím, že bych se prohlížel v zrcadle.“

„Přece nemůžeš v červnu nosit zimní čepici?“

„Zkus mi ji sundat, jestli si troufáš. A nahlásím tě pro napadení. Mimochodem, předpokládám, žes taky mlátil ty demonstranty.“

Ještě on s tím začne, honilo se Wallanderovi hlavou. To snad není možné. Táta se přece o politiku nikdy nezajímal. I když jsem se s ním o tom občas snažil diskutovat.

Ale Wallander se mylil.

„Každý slušný člověk se od té války musí distancovat,“ prohlásil otec rázně.

„Každý člověk taky musí dělat svou práci,“ odpověděl Wallander s vybojovaným klidem.

„Víš, co jsem ti řekl. Že ses nikdy neměl stát policajtem. Ale tys mě neposlouchal. A podívej se, co teď vyvádíš. Bušíš nevinné děti po hlavách holí.“

„V životě jsem nikoho neuhodil, sakra,“ ohradil se Wallander najednou vztekle. „Navíc nemáme hole, ale obušky. Kam máš namířeno s tím obrazem?“

„Vyměním ho za zvlhčovač vzduchu.“

„Co budeš dělat se zvlhčovačem?“

„Ten vyměním za novou matraci. Ta, co mám, je hrozně špatná. Bolí mě záda.“

Wallander věděl, že otec se často zapojuje do prapodivných transakcí o mnoha krocích, než se mu konečně dostane do rukou zboží, které potřebuje.

„Chceš pomoct?“ zeptal se Wallander.

„Žádný policejní dohled nepotřebuju. Ale mohl by ses někdy večer zastavit a chvíli si se mnou zahrát karty.“

„Přijdu. Až budu mít čas.“ Karty, pomyslel si. To je poslední záchranné lano, které nás spojuje. Otec zvedl obraz.

„Proč nemám vnoučata?“ zeptal se posléze.

Ale na odpověď nečekal a odešel.

Wallander se za ním díval. Přemýšlel, jak to bude pěkné, až se otec odstěhuje do Österlenu. A on se vyhne riziku, že na něj náhodou narazí.

Wallander bydlel ve starém domě ve čtvrti Rosengård. Celé okolí žilo pod neustálou hrozbou demolice. Ale jemu se tam líbilo, přestože mu Mona říkávala, že jestli se vezmou, poohlídnou se po jiné čtvrti. Wallanderův byt sestával z jednoho pokoje, kuchyně a těsné koupelny. Byl to jeho první vlastní byt. Nábytek nakoupil v dražbách a bazarech. Na zdech visely plakáty s motivy květin nebo rajských ostrovů. Protože k němu tu a tam zašel na návštěvu otec, cítil povinnost pověsit si nad pohovku také jednu z jeho krajinek. Zvolil tu bez tetřeva.

Ale nejdůležitější v celém pokoji byl gramofon. Wallander nevlastnil příliš mnoho desek. A na těch, co měl, byla v podstatě jenom operní hudba. Když k němu občas přišli na návštěvu někteří kolegové od policie, vždycky se ho ptali, jak může takovou hudbu poslouchat. Proto si opatřil do zálohy několik jiných desek, aby je mohl pouštět návštěvám. Z nějakého pro něj nepochopitelného důvodu si hodně policistů oblíbilo Roye Orbisona.

V jednu hodinu si dal oběd, kávu a poklidil nejhorší nepořádek. Přitom poslouchal nahrávky Jussiho Björlinga. Byla to jeho první deska, poškrábaná až hrůza, ale Wallandera často napadalo, že by to byla první věc, kterou by zachraňoval, kdyby v domě najednou vypukl požár.

Právě když si desku pustil podruhé, ozvalo se shora bušení. Wallander ztlumil hlasitost. V domě bylo všechno hodně slyšet. Nad ním bydlela důchodkyně, která kdysi vlastnila květinářství. Jmenovala se Linnea Almqvistová. Když se jí zdálo, že si Wallander pouští hudbu příliš nahlas, bušila. A on zvuk poslušně zeslabil. Okno bylo otevřené, záclona, kterou sem pověsila Mona, povlávala a on se položil na postel. Cítil se unavený a líný. Měl nárok na odpočinek. Začal listovat pánským časopisem.

Když měla na návštěvu přijít Mona, pečlivě ho ukrýval. Ale záhy usnul a časopis spadl na zem.

S trhnutím se probudil. Nějaká rána. Nepoznal, odkud se ozvala. Vstal a odešel do kuchyně, aby se podíval, jestli něco nespadlo na podlahu. Všechno bylo na svém místě. Vrátil se do pokoje a vykoukl z okna. Zahrada mezi domy byla opuštěná. Na šňůře visely osamocené modré montérky, které pohláskávaly v lehkém vánku. Wallander si znovu lehl. Byl vytržen ze sna. Figurovala v něm ta dívka z kavárny. Ale sen byl nejasný a zmatený.

Vstal a podíval se na hodinky. Čtvrt na čtyři. Spal víc než dvě hodiny. Usedl ke kuchyňskému stolu a sepsal si seznam toho, co má nakoupit. Mona slíbila, že v Kodani obstará něco k pití. Strčil papír do kapsy, vzal si bundu a zavřel za sebou dveře.

Potom zůstal stát v pološeru. Dveře sousedního bytu byly pootevřené. To Wallandera překvapilo, protože muž, který tam bydlel, byl velmi plachý a v květnu si nechal nainstalovat druhý zámek. Wallander zvažoval, jestli to má nechat být, ale pak se rozhodl, že zaklepe. Muž, který v bytě bydlel sám, byl námořník v důchodu a jmenoval se Artur Hålén. Když se Wallander do domu nastěhoval, už tu bydlel. Zdravili se, a když se potkali na schodech, občas spolu zapředli krátký zdvořilostní rozhovor, ale nic víc. Wallander u Háléna nikdy neslyšel nebo neviděl nějakou návštěvu. Ráno poslouchal rádio, večer zapínal televizi. Ale v deset bylo vždy ticho. Wallander několikrát přemýšlel o tom, kolik toho Hålén vnímá z jeho dámských návštěv, především z nočních vzrušených zvuků. Ale pochopitelně se ho nikdy nezeptal.

Wallander ještě jednou zaklepal. Nic. Potom dveře otevřel a zavolal. Bylo ticho. Váhavě vkročil do chodby. Bylo to tam cítit zatuchlinou, pachem starého muže. Wallander znovu zavolal.

Nejspíš při odchodu zapomněl zamknout, říkal si. Přece jenom je mu už přes sedmdesát. Třeba mu přestává sloužit paměť.

Vrhl pohled do kuchyně. Na voskovaném ubruse vedle hrnku s kávou se válela zmačkaná sázenka. Potom odhrnul závěs do

jednoho z pokojů. Zarazil se. Hålén ležel na podlaze. Bílá košile byla zbrocená krví. U jedné ruky ležel revolver.

Ta rána, pomyslel si Wallander. To jsem slyšel výstřel.

Uvědomil si, že se mu dělá mdlo. Mrtvé lidi už viděl mnohokrát. Lidi, kteří se utopili nebo oběsili. Lidi, kteří uhořeli či byli potlučeni k nepoznání při autonehodách. Ale pořád si na to nezvykl.

Rozhlédl se po místnosti. Hålénův byt byl zrcadlovou kopií toho jeho. Zařízení navozovalo dojem střídmosti. Žádná květina, žádný okrasný předmět. Postel nebyla ustlaná.

Wallander si ještě jednou prohlédl tělo. Hålén se musel střelit do hrudi. A byl mrtvý. Wallander mu ani nemusel kontrolovat pulz, aby si to ověřil.

Rychle se vrátil do svého bytu a zavolal na policii. Řekl, že je policista, a vypověděl, co se stalo. Potom vyšel na ulici a čekal, až přijede zásahovka.

Policisté i záchranka dorazili téměř současně. Wallander na ty, kdo vystoupili z aut, pokývl. Všechny je znal.

„Cos to tu našel?“ zeptal se jeden policista z hlídky. Jmenoval se Sven Svensson, pocházel z Landskrony a nikdo mu neřekl jinak než Pichlák, protože když jednou honil zloděje, spadl do živého plotu plného trní a hrozně se popíchal v podbřišku.

„Sousedá,“ odpověděl Wallander. „Zastřelil se.“

„Hemberg je na cestě,“ dodal Pichlák. „Musí se na to podívat kriminálka.“

Wallander přikývl. Věděl to. Úmrtí doma, byt by vypadalo přirozeně, musí vždy prověřit policie.

Hemberg byl muž s jistou pověstí. A to nejen kladnou. Snadno se rozcílil a vůči svým kolegům se choval nepříjemně. Zároveň však byl ve svém povolání takový virtuos, že se proti němu nikdo neodvážil říct ani slovo. Wallander si uvědomil, že začíná být nervózní. Udělal něco špatně? Hemberg na to okamžitě přijde. A právě s kriminálním komisařem Hembergem by měl Wallander pracovat, jakmile ho přeloží ke kriminálce.

Wallander zůstal stát na ulici a čekal. U chodníku zastavilo tmavé volvo a vystoupil z něj Hemberg. Byl sám. Trvalo mu několik vteřin, než Wallandera poznal.

„Co tu sakra děláte vy?“ zeptal se Hemberg.

„Já tu bydlím,“ odpovéděl Wallander. „Ten muž, co se zastřelil, byl můj soused. Já jsem zavolał policii.“

Hemberg se zájmem povytáhl obočí.

„Viděl jste ho?“

„Jak to myslíte?“

„Viděl jste ho, jak se zastřelil?“

„Samozřejmě že ne.“

„Jak teda můžete vědět, že to byla sebevražda?“

„Zbraň leží vedle těla.“

„A dál?“

Wallander nevěděl, co na to říct.

„Musíte se naučit pokládat správné otázky,“ pokračoval Hemberg. „Jestli teda chcete dělat u kriminálky. Už teď mám dost lidí, kteří nepřemýšlejí tak, jak by měli. O dalšího takového nestojím.“

Potom obrátil a začal se chovat vlídněji.

„Když říkáte, že to byla sebevražda, tak to nejspíš bude pravda. Kde to je?“

Wallander ukázal na vchodové dveře. Vešli dovnitř.

Potom Wallander pozorně sledoval Hemberga při práci. Díval se, jak dřepí u těla a společně s lékařem, který také dorazil, hovoří o místě vstřelu. Prohlížel si umístění zbraně, pozici těla, polohu rukou. Pak se prošel po bytě, prozkoumal zásuvky v komodách, skříně a oblečení.

Asi za hodinu byl hotov. Dal Wallanderovi znamení, aby s ním zašel do kuchyně.

„No, nakonec to vždycky bývá sebevražda,“ utrousil Hemberg, zatímco nepřítomně uhlazoval a zkoumal sázenku, která ležela na stole.

„Slyšel jsem ránu,“ řekl Wallander. „Musel to být výstřel.“

„Nic jiného jste neslyšel?“

Wallander si pomyslel, že bude nejlepší, když mu na rovinu poví, jak to bylo.

„Po obědě jsem si zdříml,“ odpověděl. „Ta rána mě vzbudila.“

„A pak? Neběžel někdo po schodech?“

„Ne.“

„Znal jste ho?“

Wallander mu vypověděl to málo, co o Hálénovi věděl.

„Copak neměl žádné příbuzné?“

„O nikom nevím.“

„Tak to zjistíme.“ Hemberg chvíli mlčky seděl.

„Nejsou tu žádné rodinné fotky,“ pokračoval posléze. „Ani v poličkách, ani na zdech. V šuplících taky nic. Jenom dva staré lodní deníky. Jediná zajímavá věc, kterou jsem našel, je nějaký barevný brouk v plechovce. Je ještě větší než roháč. Víte, jak vypadá roháč?“

Wallander nevěděl.

„Je to největší švédský brouk,“ vysvětloval mu Hemberg. „Ale brzo vyhyne.“

Odložil sázenku.

„Není tu ani žádný dopis na rozloučenou,“ navázal. „Jeden starý muž už měl zkrátka všeho dost a jedinou ranou se vším skoncoval. Podle lékaře mířil přesně. Přímo do srdce.“

Do kuchyně vešel policista s peněženkou a podal ji Hembergovi. Ten ji otevřel a vytáhl občanský průkaz, který vystavila pošta.

„Artur Hálén,“ četl Hemberg. „Narozen 1898. Měl hodně tetování. Jak se sluší pro námořníka staré gardy. Víte, co na moři dělal?“

„Myslím, že byl strojníkem.“

„V jednom z těch lodních deníků stojí, že byl strojník. V tom starším se zase označuje jako námořník. Takže na lodích dělal různé věci. Kdysi byl zamilovaný do nějaké dívky, která se jmenovala Lucia. To jméno má vytetované na pravém rameni a na prsou. Při troše dobré vůle by se dalo říct, že se symbolicky střelil právě do toho krásného jména.“

Hemberg strčil průkaz i peněženku do tašky.

„Poslední slovo bude mít pochopitelně soudní lékař,“ řekl. „A my jako obvykle prozkoumáme zbraň i kulkou. Ale vždycky to nakonec bývá sebevražda.“

Hemberg ještě jednou pohlédl na sázenku.

„Artur Hálén toho o anglickém fotbale moc nevěděl,“ poznamenal. „Kdyby na tenhle kupon vyhrál, byl by jediným vítězem.“

Hemberg vstal. Zrovna odnášeli tělo. Zakrytá nosítka opatrně mizela v úzké předsíni.

„Stává se to čím dál častěji,“ zamyšleně poznamenal Hemberg. „Že se staří lidé loučí vlastní rukou. Ale obvykle to nebývá kulkou. A už vůbec ne z revolveru.“

Náhle se na Wallandera pozorně zadíval.

„Ale to už vás určitě napadlo.“

Wallander se překvapeně zeptal: „Co?“

„Jak je divné, že měl revolver. Prohledali jsme šuplíky. Ale zbrojní pas tu nikde není.“

„Asi si ho koupil během těch let strávených na moři.“

Hemberg pokrčil rameny.

„Určitě.“

Wallander vyprovodil Hemberga ven na ulici.

„Protože bydlíte vedle, napadlo mě, že byste se mohl postarat o klíče,“ řekl. „Až budou ostatní hotovi, nechají je u vás. Dohlédněte na to, aby tam nechodil nikdo nepovolaný, dokud se neujistíme, že se opravdu jednalo o sebevraždu.“

Wallander se vrátil do domu. Na schodišti potkal Linneu Almqvistovou, která mířila ven s pytlem odpadků.

„Co je to tu za šílený shon?“ otázala se přísně.

„Bohužel tu došlo k úmrtí,“ slušně odpověděl Wallander. „Zemřel pan Hálén.“

Paní Almqvistovou ta novina očividně otrásla.

„Byl velmi osamocený, že?“ pronesla opatrně. „Párkrát jsem ho zkusila pozvat na kávu. Omluvil se s tím, že nemá čas. Ale čas byl snad to jediné, co měl.“

„Skoro jsem ho neznal,“ poznamenal Wallander.

„Srdce?“

Wallander přikývl.

„Ano,“ odpověděl. „Nejspíš srdce.“

„Každopádně musíme doufat, že se sem nenastěhuje nějaká hlučná mládež,“ řekla a odešla.

Wallander se vrátil do Hålénova bytu. Poté co odnesli tělo, už to bylo snazší. Kriminalistický technik si právě balil svůj kufřík. Krvavá skvrna na linoleu ztmavla. Pichlák si čistil nehty.

„Hemberg říkal, že se mám postarat o klíče,“ oznámil mu Wallander.

Pichlák ukázal na svazek na polici.

„Zajímalo by mě, komu ten barák patří,“ řekl. „Moje holka hledá bydlení.“

„Tady je všechno hrozně slyšet,“ odpověděl Wallander. „Jenom pro tvou informaci.“

„Tys ještě neslyšel o těch nových, exotických vodních postelích?“ podivil se Pichlák. „Ty nevržou.“

Když mohl Wallander konečně zamknout dveře Hålénova bytu, bylo už čtvrt na sedm. Do setkání s Monou mu pořád zbývalo několik hodin. Vrátil se do svého bytu a uvařil si kávu. Začalo foukat. Zavřel okno a posadil se v kuchyni. Nestihl koupit nic k jídlu a v obchodě už zavřeli. Nikde poblíž nebyla žádná večerka. Napadlo ho, že bude muset pozvat Monu na večeři. Na stole ležela peněženka. Ujistil se, že má dost peněz. Mona do restaurací chodila ráda, ale Wallander to považoval za zbytečné rozhazování.

Konvice pískala. Zalil kávu v hrnku a přidal tři kostky cukru. Čekal, až trochu zchladne.

Něco ho znepokojovalo.

Nevěděl, odkud se to bere.

Ale ten pocit byl najednou velmi silný.

Nevěděl, co to je. Jenom tušil, že to má něco společného s Hålénem. Znovu si v duchu procházel, co se stalo. Ránu, která ho

vzbudila, pootevřené dveře, mrtvé tělo na podlaze pokoje. Jeden muž spáchal sebevraždu, muž, který byl náhodou jeho soused.

Přesto tu něco nehrálo. Wallander odešel do pokoje a lehl si na postel. V paměti se zaposlouchal do té rány. Neslyšel ještě něco jiného? Buď předtím, nebo potom? Nevkradl se do snu nějaký další zvuk? Pátral, ale nic nenacházel. Přesto si byl jistý. Něco opomněl. Dál hledal v myšlenkách. Ale tam bylo jen ticho. Vstal a vrátil se zpět do kuchyně. Káva už vychladla.

Jenom si to namlouvám, říkal si. Já jsem to viděl, Hemberg to viděl, všichni to viděli. Osamělý starý muž, který už měl všeho dost.

Přesto jako by cosi zahlédl, avšak nechápal, na co se dívá.

Zároveň si uvědomil, že na té myšlence je samozřejmě něco lákavého. Že by zpozoroval něco, co Hembergovi uniklo. To by zvýšilo jeho šance na rychlý postup ke kriminálce.

Podíval se na hodiny. Pořád měl čas, než bude muset vyrazit, aby vyzvedl Monu u trajektu z Dánska. Postavil hrnek do dřezu, vzal svazek klíčů a vešel do Hálénova bytu. V pokoji bylo všechno tak, jako když tam objevil mrtvého souseda, až na to, že tělo bylo nyní pryč. Ale pokoj byl stejný. Wallander se pomalu rozhlížel. Jak se to dělá? honilo se mu hlavou. Jak se objevuje to, co vidíme, když to nevidíme?

Něco to bylo, o tom byl přesvědčený.

Ale on to neviděl.

Zašel do kuchyně a posadil se na židli, kde seděl Hemberg. Před ním ležela sázenka. Wallander toho o anglickém fotbale zrovna moc nevěděl. Ve skutečnosti vlastně nevěděl téměř nic o žádném fotbale. Když ojediněle sázel, kupoval si losy. Nic víc.

Viděl, že kupon platí pro nadcházející sobotu. Hálén na něj dokonce napsal své jméno a adresu.

Wallander se vrátil do pokoje a postavil se k oknu, aby si ho prohlédl z jiného úhlu. Jeho pohled se zastavil u postele. Ve chvíli, kdy si Hálén vzal život, byl oblečený. Ale postel ustlaná nebyla. Ačkoliv jinak tu panoval striktní pořádek. Proč neustlal?